

Wprowadzenie

Od uchwalenia obowiązującej Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej upłynęło już kilkanaście lat. Okres ten wydaje się wystarczający do podjęcia próby oceny nie tylko tego jak wygląda praktyczna strona realizacji i ochrony poszczególnych wolności i praw konstytucyjnych, ale również ustalenia tego, czy i w jakim zakresie zmieniły się założenia koncepcyjne, które wpłynęły na przyjęcie takich, a nie innych rozwiązań prawnych.

Nie budzi przecież wątpliwości, że działaniami ustrojodawcy musiała kierować pewna idea (idee) przewodnia, której konsekwencją było takie a nie inne skonkretyzowanie katalogu zasad, wolności i praw konstytucyjnych.

Właściwe wydaje się też założenie, że prawodawca konstytucyjny musiał opierać się w trakcie swojej działalności na pewnych założeniach teoretycznoprawnych, a także koncepcjach, które ukształtowały się na przestrzeni ostatnich kilku wieków.

Wreszcie równie oczywiste jest stwierdzenie, iż tworzenie pewnych rozwiązań musiało nawiązywać do wypracowanych wspólnie przez wiele państw standardów międzynarodowej ochrony wolności i praw jednostki.

Uwzględnienie wymienionych wyżej elementów składowych przy jednoczesnym wzięciu pod uwagę historycznych konotacji, które towarzyszyły realizacji i ochronie wolności i praw w okresie Polski Ludowej, w odpowiednim – choć różnym stopniu – stało się punktem wyjścia dla ustrojodawcy, który ważąc i analizując sumę przesłanek zdecydował się ostatecznie na przyjęcie konkretnych rozwiązań konstytucyjnych.

Prezentowane opracowanie jest pierwszym z dwóch tomów poświęconych kompleksowej analizie konstytucyjnych postanowień kształtujących polski system ochrony wolności i praw. Podstawowym założeniem przyświecającym konstrukcji I tomu jest zaprezentowanie jak najszerszego spektrum założeń doktrynalnych (koncepcji) oraz przesłanek (idei), które stały się wyznacznikiem treści przyjętego w Konstytucji RP modelu ochrony wolności i praw jednostki. Ten punkt wyjściowy, którego celem jest również podjęcie próby ustalenia, czy i jaka koncepcja przewodnia determinowała zakres i charakter przyjętych regulacji zostaje skonfrontowany z późniejszą praktyką, która kształtowała się tak na płaszczyźnie konkretyzacji postanowień Konstytucji w drodze działalności ustawodawcy, jak również orzecznictwa organów wła-

dzy sądowniczej, w szczególności zaś Trybunału Konstytucyjnego. Konwencja taka pozwala na dostrzeżenie pewnej dynamiki rozumienia poszczególnych postanowień konstytucyjnych, a w niektórych przypadkach kierunków zmian rozumienia pojęć i rozwiązań prawnych wprowadzonych przez ustawodawcę.

W założeniu praca ta ma w kompleksowy sposób przybliżyć problematykę wolności i praw jednostki, skonfrontować sposób postrzegania istoty wolności i praw na płaszczyźnie krajowej przez ustawodawcę, Trybunał Konstytucyjny oraz inne organy w praktyce stosujące postanowienia Konstytucji RP.

Z tego też powodu obok poszukiwania elementów modelu konstrukcji teoretycznoprawnej, które stały się „kamieniem węgielnym” regulacji przyjętej 2.4.1997 r. przez Zgromadzenie Narodowe, konieczne staje się przedstawienie praktycznej strony realizacji Narzędzie z gwarantowanych wolności i praw. Problematyce tej, uwzględniającej standardy międzynarodowe, jak również pewne istotne zależności wynikające z członkostwa Polski w Unii Europejskiej, zostanie poświęcony tom II. Celem drugiej części będzie nie tylko analiza poszczególnych wolności i praw zagwarantowanych w Konstytucji RP z 2.4.1997 r., ale też ustalenie instytucji i procedur służących jednostce do ochrony w sytuacji zagrożenia lub naruszenia postanowień konstytucyjnych.

Zarówno Redaktor, jak i znakomici Autorzy, w zdecydowanej większości będący pracownikami i doktorantami Katedry Prawa Konstytucyjnego Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, mają nadzieję, że publikacja ta choć w części pozwoli na przybliżenie szerokiej grupie Czytelników problematyki dotyczącej interpretacji, a także realizacji oraz ochrony konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela. Mamy też nadzieję, że lektura naszej pracy przyczyni się do jeszcze pełniejszej realizacji gwarantowanych konstytucyjnie wolności i praw, co wpłynie na efektywniejsze eliminowanie potencjalnych konfliktów.

Wrocław, marzec 2010 r.

Mariusz Jabłoński